

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Administrat. reru[m] publicaru[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

sonalem actionem. Secundo ibi loquitur in Repub. Romanorum, hic alterius civitatis. Ista est vera, et probatur ff. ad mun. l. i. fin.

ADDITIO.

ANG. C. Adde gl. et Bar. in l. ij. in quibus, pign. taci. contra. et late per gl. et Bar. in l. i. de priuilegiis. Alex. et Rot. quod licet fiscus habeat privilegium tacite hypothecae, ut in toto tit. de priuilegiis. et de con. si. debet. l. ij. cum si. tamen civitas nunquam habet privilegium in personali alijs creditoribus chirographarijs et similibus, ut in d. l. in bonis, fallit in civitate Romana, ut i. c.

LEX III.

Respublica quibus gaudeat privilegijs.

Respublicam. No. quod Respublica habetur loco pupilli non adulti. Querit gl. de qua Respublica loquitur. Et dicit gl. quod de qualibet civitate. quod mihi placet. tenet Pet. contra ut recitat L. in l. ij. ex qui. cau. ma. Respublica quia edictum pretoris subuenit omnibus qui propter eam vel aliam causam legitimam se tueri non possunt. sed necesse est quod regantur per alios. lex enim subuenit absentibus, furiosis, et similibus. ut ff. de mi. l. ij. et ex qui. cau. ma. l. ij. et ideo ponitur ibi illa clausula generalis. si qua mihi iusta causa, etc. Facit l. Marcellus. ff. de fideius. sed Respublica regitur per alios, etc. Querit gl. usque ad quod tempus restituatur Respublica, et videtur tenere quod usque ad quatuor annos. Non enim in ea potest expectari tempus maioris etatis, quod est hodie expressum extra de in inte. res. c. l. lib. vi. No. quod in quibusdam Respublica non habetur loco pupilli primo in manumissione seruorum, qui non possunt manumitti a minore xx. ann. sed a repub. sic de seru. reip. per totum, et ff. de ser. ad ci. perti. l. ij. Item etiam quo ad secundum decretum, ut dixi in l. i. eo. Item quo ad venditionem immobilium potest etiam civitas vendere si debitor subit, ut l. titu. ij. l. i.

ADDITIO.

Civitate. Adde Bal. in l. iij. C. ad Trebell. et in l. quantquam. in fi. C. de senten. que sine cert. quanti. prof.

LEX IIII.

Secundum. Quod civitas facit per sua statuta non reuocatur pro presidente. h. d. Duobus modis legitur. Primo quod dicitur secundum lectum id est, per privilegium, et non est dubium. Secundo et dicimus secundum legem id est, secundum consuetudinem vel statutum. et ista est bona. Et quia nos. quod per statutum potest et causa auferri alicui dominium rei sue, ut l. venditor. si si constat. ff. communia predio. Dixi in res. tuto. non potest appellari. dixi in d. l. omnes populi, et ff. de appel. re. l. fin. dixi in l. si qua. ff. de verbo. signifi. et tangit gl. ff. de origi. iur. l. ij. deinde.

ADDITIONES.

ALEX. C. Hoc verum dicit Bar. in statuto generali, scilicet si fieret statutum contra aliquos, specialiter, alle. l. nemo. de iudi. et doct. in l. ij. de epis. vide Bar. in proemio Digesti. et in l. si contra ius vel vtili. pub.

ALEX. C. Adde per Bart. in l. quisquis. de quorum appella. non recipi. et in laud. eibus. de appellatio. et in l. ij. simili que modo. de de. Latin. liber. tollenda. Ang. in l. ij. quod quisque iuris. per Canonistas in c. cum omnes. de consti.

De administratione rerum publicarum. Rub. XXX.

Rot. ex fi. glossa rubricae et quod priores per quos civitas regitur, possunt eligere officiales, qui civitatem regant, et negotia Respublice administrant. Facit l. ij. ff. ad mun. et rigi in l. obli. nari. de decu.

LEX I.

Endum. Eductor expelli non debet a consuetudine, donec recipiat soluit. hoc dicit. et Rot. istam. l. postquam civitas vendidit fructus alicuius gabelle, non potest auferri si emptor soluit pretium tempore statuto. No. quo casus in l. quod semel. ff. de decre. ab oz. fa. Facit l. Lelari. ff. de publicanis.

LEX II.

Contra. Si officialis est negligens in exigendo cautionem de legato vel fideicommissario prestando, tenetur ad interesse, hoc dicit.

De vendendis rebus civitatis. Rub. XXXI.

LEX I.

Sine. Venditio pura et perfecta non debet a Rep. renocari, licet per aliam maius pretium offeratur. hoc dicit. In text. ibi propriam legem, id est, proprium privilegium vel statutum, ff. ad mun. l. libertas. si. Querit gl. que sunt ista tempora adiectionibus instituta. Dic ut dixi in l. i. et l. si tempora, et l. facultas. de fide instr. et in ha. si. ff. hoc. hic gl. quod fiscus habet hoc plusquam civitas, quia emptor a civitate gratus tur plusquam ille, qui emit a fisco. Debet enim emptor civitatis probare pecuniam in utilitate civitatis esse conversam, sed in emptore fisci sufficit sola confessio, ut in glo. Item tene. l. col. fin. si. Primum quod dicit quod emptor civitatis habet probare pecuniam conversam in utilitate civitatis, non videtur verum. Nam authen. hoc ius porrectum loquitur in creditore in quo est speciale, ut ibi per doc. et Ly. si adue. ere. l. ij. ff. si cer. pe. l. civitas. et per Jim. extra. de dep. c. i. Item secundum quod dicit quod sufficit confessio, videtur contra. l. si procurator. si. q. quod ibi non videtur esse. et no. per doc. in l. incivile. de de. ven. Dic ergo quod glo. intelligit confessionem id est, apocham, in qua continetur esse solum, ut ff. de apo. publ. l. i. quasi dicat, hoc sufficit, nec est necesse quod probetur esse verum in utilitate fisci, hoc tene menti.

LEX II.

Quamuis. Locatio perfecta non renocatur, licet alius maiorem pensionem offerat. hoc dicit. Quero, utrum quando sit locatio rerum civitatis debeat precedere subhastatio. Dic ut in glo. quod not. bene.

ADDITIO.

ALEX. C. Adde quod si facta locatione ego offero tantum quantum novus conductor, an sin. preferendus. Dic quod sic, tex. est in l. pe. et ibi Bar. de locati. fin. civilium. alias fiscalium.

LEX III.

Civitatis bona que et quando alienentur.

Sue. Hereditatis immobilia civitatis, et mobilia que servando servari non possunt, pro utilitatibus civitatis permittuntur alienari auctoritate Principis in vtraque Roma, in alijs vrbibus auctoritate presidentis, et consensus cuiuslibet possessoris. h. d. Primo permittit alienationem. Secundo ponit modum alienandi in vtraque Ro. Tertio ponit modum alienandi in provincijs. Secunda ibi, in defensione. Tertia ibi, in provincijs. Et prima parte no. et quod res immobiles civitatis, et etiam annui redditus, et etiam bona mobilia que servando servari non possunt, debent alienari eadem solemnitate, et quod dico de mobilibus collige et eo quod dicitur mancipia. facit l. lex que tutoris, de adm. tu. Et sic alia que servando servari non possunt, alienari possunt sine decreto ad similitudinem tutorum, ut d. l. lex que tutoris. Querit glossa, si civitas egerit ut quis iuret de calumnia, dic ut in eadem. Nota et secunda parte quod in vtraque Roma requiritur auctoritas imperialis in venditione. Et per hoc dico quod in civitatibus que in temporalibus non cognoscunt superiorum, ut est civitas Perusina, et sic populus est liber, vel not. in l. hostes, ff. de capt. quod venditio rerum immobilium possit fieri auctoritate eius consilij, apud quod est omnis potestas. Illud enim videtur Imperatoris gerit in civitate illa. Nota circa tertiam partem quod illa solemnitas habet locum tantum in civitatibus, que sunt sub aliquo presidente, non in civitatibus liberis, ut ff. de i. c. Querit gl. quod non sufficit enim quod sacrosancte scripte sint posite, ut ad memoriam reducat iuramentum quod ab initio prestant, fideliter consilium. Et ista gl. nota quod quis obligatur si promittat, vel dicat aliquid sub virtute iuramenti prestanti de preterito, contra hoc videtur tex. extra de iureiur. c. pen. Sed dico quandoque iuramentum prestitum comprehendat illud, de quo nunc agitur, et tunc loquitur ista gl. sed quando iuramentum prestitum interpositum fuit super alio, et tunc non valet tale dictum, promitto, vel dico sub virtute prestiti iuramenti, etc. pen. Querit gl. b. c. quid si hec solemnitas fuit observata, utrum habeat locum adiectio, de qua loquitur l. i. Et respondeo, quod non p. illud quod dicitur, scilicet, habiles. Querit gl. quod si solemnitas non fuit observata, Dic ut in gl. C. et ite quo an civitas possit solemnitate huius legis renuciare. Puto quod no. Nam s. prime dixi, no. aliter fieri, et hic dicitur. S. legibus phibentur renuciari no. pot. ut no. gl. l. i. et ij. de fideius. doti. de. Item legibus dantur solemnitates no. pot. renuciari. l. nemo pot. ff. de le. i. verum si esset talis civitas, que haberet ius condendi statuta, secundum ea que dixi in l. omnes populi. ff. de